

Uitbouw Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) met kernpartners van ELZ AMALO, gericht op VT-statuuat van gezinnen - Rapportage 2020

Algemeen

Binnen de eerstelijnszone AMALO werd eind 2019 aanvraag gedaan voor het project Geïntegreerd Breed Onthaal. Deze aanvraag werd ingediend met de basispartners, zijnde de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten, de OCMW's en het CAW Halle Vilvoorde. Gezien de hoge kinderkansarmoedecijfers en de onderbouwing vanuit het wetenschappelijke onderzoek dat je best kan inzetten op de allerkleinste doelgroep, werd hier gekozen om de focus te leggen op gezinnen met jonge kinderen.

Gezien de expertise binnen gemeente Asse rond het thema kinderarmoedebestrijding en gezien het feit dat onze gemeente de grootste is binnen de eerstelijnszone werd besloten dat Asse de coördinerende rol kreeg binnen dit project.

In juni 2020 ontvingen we de goedkeuring van deze subsidie-aanvraag. We krijgen hiervoor gedurende 6 jaar middelen, van 25.000€ / jaar (2020-2025).

Gezien het GBO-project pas werd goedgekeurd in juni en gezien de impact van de corona-crisis op de dienstverlening van de drie basispartners zijn we pas officieel van start kunnen gaan in het najaar van 2020.

Beleidsdoelstelling 1: Binnen de gemeenten van ELZ AMALO versterken we ons netwerk. We willen verduidelijking van en beter overzicht over alle bestaande rechten en diensten. Zo wordt de toegankelijkheid voor zowel burgers als doorverwijzers verhoogd.

In 2020 werden voornamelijk voorbereidingen getroffen om het GBO in 2021 werkelijk van start te laten gaan.

Toegankelijke hulp- en dienstverlening willen we op verschillende manieren bereiken. Enerzijds moeten we zorgen dat het netwerk en de dienstverlening duidelijk is. Zowel voor de burger zelf, maar ook voor hulpverleners. Een beter overzicht over de bestaande rechten en diensten is noodzakelijk. Dit zal de toegankelijkheid verhogen voor burgers en doorverwijzers.

Concrete acties die we hiervoor willen ondernemen is het uitwerken van tools voor informatie-uitwisseling tussen hulpverleners, aanbod beter bekend maken, doorverwijzingen beter structureren, ... Daarnaast willen we ook informatieve netwerkmomenten organiseren, waarbij we alle partners voldoende informeren over de armoedeproblematiek, mogelijkheden om hiermee om te gaan, hoe signalen opvangen en correct doorverwijzen, ... Hiervoor willen we onze tijdslijn afstemmen op de tijdslijn van het UiTPAS-project. De UiTPAS met kansentariaf is een mooi en concreet voorbeeld van één van de rechten mensen in kansarmoede kunnen uitputten. In het kader van dit project zullen ook een heleboel eerstelijnsdiensten geïnformeerd worden over armoede, over het statuut verhoogde tegemoetkoming (op basis waarvan je de UiTPAS krijgt), ... Door de projecten gelijk te laten lopen en op elkaar af te stemmen, gaan we efficiënter te werk.

Actieplan 1.1: uitbouw van de structuur van GBO AMALO.

Actie 1.1.1: Verder vorm geven van de kerngroep GBO en de klankbordgroep van alle partners.

Binnen het GBO-project van AMALO werken we voorlopig met een stuurgroep en een kerngroep.

Kerngroep GBO

Binnen de kerngroep van het GBO wordt het project concreet uitgewerkt. Hier zitten volgende partners in: Kind & Gezin, CLB, Integratie, Sociale Dienst OCMW, Sociale dienst mutualiteiten, Huis van het Kind.

De kerngroep kwam in 2020 3 keer samen.

Stuurgroep GBO

De stuurgroep is de groep binnen het GBO waarin alle gemeenten vertegenwoordigd worden. Dit is per lokaal bestuur telkens een veldwerker en een beleidswerker. Hier koppelen we de stand van zaken van het project terug.

De stuurgroep kwam in 2020 2 keer samen.

Actie 1.1.2: Onderzoeken hoe hulpverleners informatie met betrekking tot de cliënten kunnen uitwisselen. Hiervoor een kader en de nodige tools ontwikkelen/ zoeken.

Actie 1.1.3: Onderzoeken welke rechtentool ondersteuning kan bieden aan de burgers en basiswerkers voor het uitputten van rechten.

Actieplan 1.2: Een herkenbaar en toegankelijk onthaal creëren binnen het werkingsgebied van de eerstelijnszone AMALO

Actie 1.2.1 Onderzoeken en uitwerken van de meest geschikte manier om ons aanbod zowel naar burgers als naar alle andere diensten bekend te maken.

Actie 1.2.2 Op zoek gaan naar de meest geschikte fysieke onthaalpunten (min. één per gemeente) waar burgers met een veelheid van vragen terecht kunnen over verschillende levensdomeinen heen.

Actie 1.2.3 Bekendmaking van de onthaalpunten en aanbod binnen de gemeenten bij burgers en doorverwijzers.

Actie 1.2.4 Het aanbod in een fysiek onthaalpunt afstemmen op de noden en de mogelijkheden van de burger.

Actie 1.2.5 Het doorverwijzen naar andere diensten binnen ELZ AMALO structureren

Zoals vermeld hebben we in 2020 voornamelijk voorbereidend denkwerk en een eerste netwerking met de kerngroep gedaan.

Alle overlegstructuren en netwerken werden op de hoogte gebracht van het bestaan van het GBO: Klankbordgroep Huis van het Kind, Vrije-tijdsoverleg Gemeente Asse.

De kerngroep van het GBO werd samengesteld uit boven vermelde diensten en zij werden in eerste instantie ook diepgaand ingelicht over het project, belangrijkste doelen en uitgangspunten.

We hebben in 2020 ook een eerste verkennende casusbespreking gedaan. Op die manier konden we elkaars werking al wat beter leren kennen en belangrijke hiaten of valkuilen vaststellen.

Beleidsdoelstelling 2: Het GBO gebruiken als hefboom om burgers beter te informeren, door te verwijzen en te ondersteunen bij het realiseren van hun grondrechten en onderbescherming tegen te gaan.

Actieplan 2.1 De doelgroep bereiken via een outreachende werking om hen (proactief) te informeren, ondersteunen en door te verwijzen voor de realisatie van hun rechten.

Actie 2.1.1 Bevragen van alle gezinnen rond uitputting VT-statuuut, zodat we onze kwetsbare doelgroep verbreden.

Actie 2.1.2 Gezinnen waarvan we reeds zeker weten dat ze kwetsbaar zijn actief, outreachend opsporen om deze beter en proactief te informeren.

Actie 2.1.3 Het kritisch bekijken en evalueren van de eigen werkingen

Actie 2.1.4 Doorverwijzen en schakelen tussen partners

Actie 2.1.5. Het nemen of onderzoeken van meer structurele maatregelen om onderbescherming tegen te gaan

Om op outreachende en proactieve wijze onderbescherming tegengaan realistisch en haalbaar te houden, werd er binnen het GBO besloten om te starten met de focus op een beperkte doelgroep, namelijk de jongste kinderen. Met dit in het achterhoofd werd dus ook de kerngroep samengesteld. Binnen de kerngroep werd in eerste instantie gebrainstormd over mogelijke concrete projecten, rekening houdend met lokalen kenmerken en de haalbaarheid ervan.

Tijdens de brainstorm toetsten we telkens ook voorstellen af aan de kernprincipes van het GBO.

Op basis van de brainstorm gingen we op zoek naar good practices. Projecten uit Genk & Heusden-Zolder werden voorgesteld op ons overleg. Op basis daarvan kwamen we tot een concreet voorstel voor het project in AMALO, dat we in 2021 verder willen uitwerken.

Het voorstel van het project bouwt verder op volgende bevindingen:

1. Vanuit het wetenschappelijke onderzoek wordt aangetoond dat het beter is de strijd tegen kinderarmoede zo vroeg mogelijk te starten. Enerzijds vanuit de ontwikkeling van het kind. De 'eerste 1000 dagen' (startende bij de verwekking tot de eerste levensjaren) zijn cruciaal in de ontwikkeling van een kind. In die periode ontwikkelen kinderen al hun vitale levensfuncties, leggen ze de basis voor een veilige hechting, en maken de hersenen continu verbindingen. Ook vanuit de maatschappelijke investering is het beter in te zetten op deze periode. Hoe vroeger je de investering doet, hoe groter het rendement. Van daaruit werd besloten binnen het GBO-project, om (in de eerste plaats) in te zetten op de proactieve rechtenverkenning bij pasgeboren kinderen.
2. Partners kennen elkaar niet goed genoeg → hier willen we sterk op inzetten.
3. Rechten die mensen hebben zijn niet duidelijk. Zelfs hulpverleners vinden hier hun weg niet in. We hebben nood aan overzicht.

Concept

We willen een rechtenverkenning doen (Mini -rechtenonderzoek) bij elk pasgeboren kindje in een kwetsbaar gezin in de regio.

Kind & Gezin doet huisbezoeken bij alle pasgeboren baby'tjes. Tijdens dit huisbezoek checken zij signalen van kansarmoede op 6 domeinen: maandinkomen ouders; opleiding ouders; stimulatie niveau kinderen; arbeidssituatie; huisvesting; gezondheid.

Wanneer een gezin zwakt scoort op 3 of meer criteria, worden zij 'kansarm' gescoord. Dit geeft ons ook de cijfers van de kansarmoede-index per gemeente (zie verder).

Wanneer dit het geval is, zal de verpleegkundige van Kind & Gezin de vraag stellen of er een collega kan langskomen om te kijken waar we verder kunnen ondersteunen.

Deze gezinsondersteuner gaat langs en doet dan een mini-rechtenonderzoek bij de gezinnen. Welke basisrechten zijn nog niet in orde gebracht? Waarbij kunnen we hun helpen? Naar welke diensten kunnen we doorverwijzen, ...?

Om dit goed te kunnen doen, zullen we een **reeks tools** uitwerken, die nuttig zijn voor alle diensten. Een soort overzicht van rechten en diensten (met focus op deze jongste doelgroep). Hierdoor spelen we in op onze bevinding dat de rechten momenteel niet duidelijk zijn.

In het project willen we ook de focus leggen op het in orde brengen van het **VT-statuuut (verhoogde tegemoetkoming)** en de afgeleide rechten hierbij.

Van daaruit willen we ook een sterke link leggen met de **UiTPAS**, die in 2021 in Asse zal gelanceerd worden. In het kader daarvan moeten alle vrijetijdspartners & welzijnspartners op de hoogte worden gebracht van dit project + het kansentariaef dat hiermee gepaard gaat (en waar de focus bij de UiTPAS sterk op ligt). Zo willen we voor al deze medewerkers een vorming organiseren waarbij we eerste en vooral informatie geven over armoede algemeen en de focus leggen op het VT-statuuut.

De UiTPAS is dan direct een heel concreet voorbeeld van één van de voordelen die hieraan gekoppeld zijn. Dit is een eerste stap in het kader van onze **netwerking!** Zo leren de partners elkaar ook beter kennen.

Impact van het project?

Cijfers Asse:

Gemeente	Aantal geboorten 2019	Kansarmoede-index 2019	# gezinnen
Asse	389	10,47	40

- Max. 40 gezinnen waarbij we op huisbezoek gaan
- Daarnaast: uitwerking tools
 - Voordelenboekje voor gezinnen
 - Rechtenverkenner.be updaten
 - Doorverwijzingsdoc.
 - Uitwerken rechtenverkenner lokaal
 - Samenroepen netwerk
 - ...

Gemeente	Aantal geboorten 2019	Kansarmoede-index 2019	# gezinnen
Asse	389	10,47	40
Merchtem	175	5,53	9
Affligem	125	5	6
Liedekerke	130	10,8	14
Opwijk	137	7,45	11
TOTAAL			80

Het voorstel is dat we in Asse (na het proeftraject/ de testfast) de coördinatie van het project op ons blijven houden.

Per lokaal bestuur wordt er 1 persoon aangeduid die de ondersteuning van de gezinnen op zich neemt. Dit is handig naar kennis van het lokale netwerk of lokale voordelen.

Actieplan 2.2 Inzetten op een sterker verhaal tegen onderbescherming door de structurele inbedding van de participatie van de gebruiker, het opnemen van de signaalfunctie en het versterken van de expertise van de basiswerkers

Actie 2.2.1. Structurele inbedding van participatie van de gebruiker en de signaalfunctie (als input voor structurele maatregelen, bijsturing van informatie, doorverwijs- en ondersteuningsfunctie) om het project vorm te geven, te evalueren en bij te sturen

Actie 2.2.2 Kansen creëren om goede praktijken uit te wisselen en kennis en competenties van basiswerkers te versterken

Participatie willen we op verschillende manieren bereiken. Enerzijds zal er getracht worden focusgroepen met ouders vanuit het Huis van het Kind te doen. Daarnaast willen we ook een samenwerking aangaan met vzw De Link. Deze organisatie werkt met opgeleide ervaringsdeskundigen en vormingswerkers. Je kan hen een urenpakket geven, en dan wordt samen beslist waarvoor deze uren ingezet worden: de ervaringsdeskundige komt mee vorming geven, geeft kritische feedback op het project, ondersteunt de gezinsondersteuner bij de huisbezoeken,...

Het voordeel van vzw De Link is dat zij reeds expertise hebben met heel gelijkaardige projecten.